

**Пункти європейської
інформації в бібліотеках:
організація роботи**



Департамент інформаційної діяльності, культури,
національностей та релігій Хмельницької облдержадміністрації

Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека

Пункти європейської інформації в бібліотеках: організація роботи

Методичні рекомендації

Хмельницький
2022

УДК 027.022: [021.8+025.5.272-047.44](477.43) (049.5)
П 88

Пункти європейської інформації в бібліотеках: організація роботи : метод. реком. / Департамент інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін.; Хмельниц. ОУНБ; уклад. : А. Г. Ярмолюк, Ю. Б. Булешна. – Хмельницький : ФОП Стрихар А. М., 2022. – 48 с.

Видання містить аналіз діяльності Пунктів європейської інформації у центральних бібліотеках територіальних громад та рекомендації щодо удосконалення їх діяльності.

Видання призначено для працівників публічних бібліотек територіальних громад області.

Друкується за рішенням редакційно-видавничої ради Хмельницької ОУНБ, протокол № 4 від 05.10.2022 р.

Укладачі: *Ярмолюк А. Г., Булешна Ю. Б.*

Рецензент: *Маковська В. В.*

Відповідальна за випуск: *Чабан К. А.*

Вступ

Одним із пріоритетних напрямків стратегічного розвитку України є інтеграція нашої держави до Європейського співтовариства. Європейський Союз (ЄС) – міжнародне політично-економічне об'єднання 27 незалежних держав, що розташовані в Європі.

У зв'язку з наданням Україні статусу кандидата у Євросоюз (<https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-otrimala-status-kandidata-na-chlenstvo-v-yes>) зростає інтерес громадян до процесу «взаємного відкриття» (економічного, культурного, соціального, стратегічного) між Україною та європейськими державами. Серед важливих передумов підтримки громадянами України євроінтеграції важливу роль відіграє їхня поінформованість про ЄС та впровадження в повсякденне життя європейських цінностей, надання відкритого доступу до європейської інформації та інформації про євроінтеграцію України.

В бібліотеках області діють Центр європейської інформації (ЦЕІ) при Хмельницькій ОУНБ та 18 Пунктів європейської інформації (ПЕІ) на базі центральних бібліотек територіальних громад області, які займаються інформуванням громадян по даній темі. Публічні бібліотеки області здатні задовольнити зростаючу потребу мешканців області в інформації про ЄС та євроінтеграцію, сприяти формуванню об'єктивних мотивацій населення через розуміння практичних переваг співпраці з ЄС.

Мета даного видання – провести аналіз діяльності уже функціонуючих ПЕІ в бібліотеках області, допомогти активізувати та продовжити їх системну роботу, надати практичні поради у відкритті та розширенні діяльності ПЕІ в усіх центральних бібліотеках територіальних громад області.

Аналіз діяльності Пунктів європейської інформації у центральних бібліотеках територіальних громад

(за матеріалами інформаційно-аналітичних довідок)

Інформування населення з питань європейської інтеграції в Україні активізувалося з 2004 року, після схвалення «Державної цільової програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції України на 2004 – 2007 роки» та наступного документу – «Концепції Державної цільової програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції України на 2008 – 2011 роки». Ці документи значною мірою спонукали державні установи та громадські організації до розповсюдження інформації про розвиток європейського вектору зовнішньої політики України та сприяли підвищенню інтересу населення до процесів інтеграції України до ЄС. Серед важливих передумов підтримки громадянами України євроінтеграції важливу роль відіграє їхня поінформованість про ЄС, його цінності, надання громадянам відкритого доступу до європейської інформації та інформації про євроінтеграцію України. На бібліотеки покладалися завдання відігравати активну роль в інформуванні членів громад про: історію ЄС; економічну співпрацю України з державами-членами ЄС; стандарти життя в європейських державах; правовий і соціальний захист населення тощо.

З метою розширення доступу до інформації з питань європейської інтеграції України та життя в країнах ЄС Хмельницькою обласною громадською організацією Асоціація «Поділля Перший» у співпраці і на базі ОУНБ створено Центр європейської інформації (ЦЕІ), який функціонує з січня 2006 року (<http://km.ukrcei.org/>). Хмельницький ЦЕІ увійшов до Мережі Центрів європейської інформації України (<http://ukrcei.org/>).

На виконання Державної цільової програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції України на 2008 – 2011 рр., розпорядження голови Хмельницької обласної державної адміністрації від 17 листопада 2008 р. № 575/2008 р.

«Про затвердження плану заходів щодо виконання державних програм з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України в області на період 2008 – 2011 роки» та відповідних наказів управління культури і туризму облдержадміністрації, розпоряджень голів районних та міських державних адміністрацій на базі центральних районних (міських) бібліотек у 2008 – 2009 роках було створено 23 Пункти європейської інформації (ПЄІ). Мета функціонування ПЄІ – широке інформування населення про євроінтеграційну політику української держави в цілому, соціально-економічне становище в країнах ЄС; поширення інформації про Європейський Союз, засади його діяльності та політику, надання допомоги усім зацікавленим особам в навчанні та провадженні дослідницької роботи з питань європейської інтеграції, а також сприяння їхній участі в дебатах з європейських питань. Діяльність Центрів і Пунктів продовжується відповідно до Указу Президента України від 21 лютого 2017 року № 43/2017 «Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017 – 2020 роки».

У зв'язку із завершенням децентралізації на Хмельниччині та створенням 60-ти територіальних громад (ТГ) постало питання про вивчення стану діяльності Пунктів європейської інформації при центральних публічних бібліотеках області.

З метою узагальнення досвіду роботи ПЄІ та надання методичної допомоги у відкритті та розширенні діяльності Пунктів у новостворених центральних бібліотеках територіальних громад, представниками Хмельницького ЦЄІ проведено дослідження з даної теми на підставі інформаційно-аналітичних довідок кожної бібліотеки територіальних громад, які висвітлювали наступні питання:

1. Рік створення та місце розташування ПЄІ в бібліотеці, відповідальна за роботу (прізвище, ім'я, посада).
2. Посилання на сторінку ПЄІ на сайті бібліотеки.
3. Кількість тематичного фонду.
4. Проведені масштабні соціокультурні заходи за весь період роботи.
5. Формування партнерських стосунків.

6. Видавнича продукція (оригінал-макети в електронному вигляді).

7. Реклама та публікації в ЗМІ та на сайтах, блогах, соцмережах (гіперактивні посилання).

8. Пропозиції до співпраці із Центром європейської інформації Хмельницької ОУНБ.

Участь в опитуванні взяли 31 центральна бібліотека громад та 29 бібліотек, на яких тимчасово покладені функції центральних. За їх даними в бібліотеках діють 18 ПЄІ (див. табл.). В умовах адміністративної реформи, закриття та реорганізації центральних районних бібліотек, були закриті ПЄІ у Славутській, Шепетівській, Дунаєвецькій бібліотеках. Перетворені на Куточки європейської інформації у Волочиській, Ізяславській ЦБ. У новостворених центральних бібліотеках Антонінської, Михайлюцької, Ганнопільської, Грицівської, Поніківської, Гуменецької ТГ утворились ПЄІ.

ПЄІ розташовані у відділах обслуговування з відкритим доступом до ресурсів. У бібліотеках не виділено окремої посади для роботи в ПЄІ, а тому її покладено на працівників відділів обслуговування. У ЦБ міста Хмельницький – на головного бібліографа.

Сторінку ПЄІ на сайті своєї бібліотеки мають 5 бібліотек: Віньковецька ЦБ (http://vinkivci-crb.at.ua/index/punkt_evropejskoji_informaciji/0-19), Кам'янець-Подільська ЦБ (<http://kam-podcmb.zzz.com.ua/пункт-європейської-інформації>), Старокостянтинівська ЦБ (http://kniga65.blogspot.com/2021/05/blog-post_32.html), Полонська ЦБ (http://polonne-crb.at.ua/index/punkt_evropejskoji_informaciji/0-55), Ярмолинецька ЦБ (http://biblioyar.at.ua/news/den_evropi_v_biblioteci/2016-05-23-505). Найкраще та змістовне наповнення має сайт ПЄІ Ярмолинецької ЦБ, інформація якого постійно оновлюється. Відповідальна за роботу Пункту – Денисюк Світлана Олегівна, провідний бібліотекар Ярмолинецької ЦБ. Решта книгозбірень висвітлює роботу Пунктів на загальному сайті бібліотек в розділі «Новини» та на сторінках бібліотек в соціальних мережах (див. табл.).

Тематичний фонд з питань європейської інформації бібліотек складається з 2247 прим. друкованих ресурсів, методичних матеріалів, інформаційних листівок, отриманих за різними проектами, в яких брала участь бібліотека, книг в електронному форматі. При обслуговуванні користувачів використовуються тематичні матеріали доступні у вільному користуванні в мережі Інтернет.

Найбільшу кількість тематичної літератури серед ПЄІ мають у Хмельницькій міській ЦБ – 618 прим., Краси́лівській ЦБ – 227, Білогірській ЦБ – 154, біля 100 прим. має Вінковецька ЦБ, більше 70-ти – Ярмолинецька ЦБ. Деякі книгозбірні концентрують усі ресурси з питань європейської інформації у виділеному фонді з перспективою створення окремого підрозділу.

Тематичний фонд з питань європейської інформації акумульовано у різних відділах. Так, у ЦБ Краси́лівської ТГ у ПЄІ, який знаходиться в Інтернет-центрі. Пункт координує роботу сільських бібліотек і надає допомогу у проведенні різноманітних заходів з популяризації європейських цінностей.

У ЦБ Кам'янець-Подільської ТГ основний фонд літератури про ЄС зібрано в читальному залі. У кожній бібліотеці-філії міста (8 філій) та сільських (6 філій) створено Куточки європейської інформації. В 2011 році бібліотека стала переможцем обласного конкурсу на кращий ПЄІ області, організованого Хмельницькою ОУНБ. Також у читальному залі зібрана література з питань ЄС у ЦБ Полонської ТГ, а в кожній з 13 бібліотек-філій організовано тематичні полицки.

У ЦБ Старокостянтинівської ТГ ЦЄІ та тематичний фонд розміщені на юнацькому абонементі, а інформація про його послуги розміщена в усіх відділах центральної бібліотеки.

Всі ПЄІ проводять **соціокультурні заходи європейської тематики**: щорічні цикли заходів до Дня Європи: круглі столи, конференції, інформаційні години, інтелектуальні ігри, вікторини, конкурси, організовують наметові містечка, вуличні акції, флешмоби, концерти європейської музики та ін. Найбільше таких подій було організовано ПЄІ Хмельницької, Краси́лівської, Старокостянтинівської, Кам'янець-Подільської, Полонської бібліотек міських ТГ.

Значна увага приділяється у ПЄІ відзначенню Європейського Дня мов (ЦБ Віньковецької ТГ, ЦБ Лісовогринівецької ТГ, ЦБ Полонської ТГ), Дня толерантності (ЦБ Ганнопільської ТГ, ЦБ Грицівської ТГ, ЦБ Полонської ТГ), Європейського тижня молоді (ЦБ Полонської ТГ), Європейського тижня місцевої демократії (ЦБ Волочиської ТГ, ЦБ Краси́лівської ТГ, ЦБ Ярмолинецької ТГ), Тижня кодування ЄС (ЦБ Віньковецької ТГ), Європейського дня захисту дітей від сексуального насильства та сексуальної експлуатації (ЦБ Михайлюцької ТГ). Серед подій на європейську тематику відбувались фестивалі європейського кіно (ЦБ Полонської ТГ).

У ПЄІ ЦБ Грицівської селищної ТГ та сільських філіях проводилися кафедри спілкування «Вчимося жити в правовій державі», де працівники разом з фахівцями знайомили молодь з правовою системою ЄС, програмами підтримки освіти ЄС, працевлаштування та трудовими відносинами в Європі.

В бібліотеках, де налагоджена постійна робота з польськими товариствами та громадськими організаціями, відбуваються заходи з представниками цих об'єднань. Так, в Краси́лівській ЦБ було проведено День Полонії та поляків за кордоном за участю делегації в складі членів Підгурського товариства приятелів різних мистецтв Польщі. В Теофіпольській ЦБ відбувся круглий стіл «Я – Українець, Я – Європеець» для учнівської молоді за участю отця Густава, громадянина Польщі. Інформаційно-просвітницьку діяльність з метою розвитку співпраці з Східною Європою та ЄС здійснює і Хмельницька міська ЦБ, яка приєдналася до програми польської неурядової організації «Товариство інтеграція Європа-Схід» з міста Кельце «Польсько-Українська експедиція до Поділля і Житомирщини». Польські та українські неурядові організації створили Польський освітній центр у Вінниці та Хмельницькому. У бібліотеках Ярмолинецької селищної ТГ щорічно відбуваються Всепольські читання. У 2020 році спільно з організацією поляків було ухвалено рішення селищної ради щодо відзначення у 2021 році на Ярмолинеччині – Роком Мавриція Гославського, польського поета, уродженця села Косогірка, приуроченого до 220-ї річниці з дня його народження. Ярмолинецька ЦБ спільно з відділом економічного

розвитку та інвестицій Ярмолинецької селищної ради стала партнером проекту від Міжнародного фонду «Відродження» «Літературно-мистецький фестиваль «Фрампіль FEST: Політ над Поділлям», приурочений до 220-ї річниці з дня народження Мавриція Гославського. У Полонській ЦБ організовано зустрічі з представниками товариства поляків Полонщини. Бібліотеки Улашанівської сільської ТГ вже декілька років проводять спільні онлайн-заходи з працівниками культури Красніцького повіту Люблінського воєводства республіки Польща. Всі заходи спрямовані на те, щоб користувачі бібліотек були більше і глибше поінформовані про європейську інтеграцію України.

Під час пандемії та карантинних обмежень діяльність ПЄІ не припинялась, події відбувались в іншому форматі – онлайн: віртуальні подорожі, екскурсії, відеозустрічі, віртуальні виставки, мультимедійні презентації тощо.

Велика увага у ПЄІ приділяється обміну інформацією та співпраці з освітніми установами, громадськими організаціями, соціальними службами, органами місцевої влади, ЗМІ (*див. табл.*). Активна діяльність ПЄІ з **формування партнерських стосунків** проводиться в Хмельницькій міській ТГ, Ярмолинецькій селищній ТГ, Кам'янець-Подільській міській ТГ, Старокостянтинівській міській ТГ, Старосинявській селищній ТГ, Віньковецькій селищній ТГ, Красилівській міській ТГ.

Зокрема, ПЄІ Хмельницької міської ЦБ тісно співпрацює з муніципалітетами та закладами культури європейських міст-побратимів Хмельницького, які охоче беруть участь у соціокультурних заходах. Працівники бібліотеки-філії № 3 продовжують свою співпрацю з польською діаспорою, очільником якої є вчитель польської мови ЗОШ. ПЄІ налагоджує різні форми партнерських стосунків з місцевою владою, громадськими організаціями, навчальними закладами міста, здійснює обмін інформацією.

У ПЄІ Ярмолинецької ЦБ сформувались партнерські стосунки з Ярмолинецьким районним громадським об'єднанням «Єдність», спільно з яким постійно проводяться різнопланові заходи з популяризації європейських цінностей: Всепольські читання, кіноперегляди, вікторини, вечори тощо. На відкритті

Пункту в 2009 році були присутні представники польської діаспори, а також викладачка польської мови, яка є президентом євроклубу в Соколівській ЗОШ.

ПЄІ Краси́лівської ЦБ багато років співпрацює з ГО «Польське культурно-освітнє товариство міста Краси́лова», члени якої постійно беруть участь у масових заходах ПЄІ, допомагають з придбанням літератури європейської тематики.

Співпраця. Для організації та проведення інформаційно-просвітницьких заходів працівники, відповідальні за діяльність ПЄІ, співпрацюють з закладами освіти, педагогічними колективами.

Зокрема, налагоджена співпраця ПЄІ ЦБ Кам'янець-Подільської міської ТГ з департаментом гуманітарної політики Кам'янець-Подільської міської ради, міською організацією товариства «Просвіта», Всеукраїнським товариством ім. І. Огієнка, Союзом Українок, ГО «Наші», ГО інвалідів «Гармонія», міськрайонною організацією ветеранів Афганістану, Державним історичним музеєм-заповідником та ін.

Корпоративно ПЄІ ЦБ співпрацюють із будинками культури, центрами культури і мистецтв, музейними закладами. Так, ПЄІ Старокостянтинівської ЦБ проводять заходи спільно з Старокостянтинівським міськрайонним сектором Центру пробації у Хмельницькій області та Старокостянтинівським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги. В ПЄІ Старосинявської ЦБ налагоджені довготривалі партнерські стосунки з Старосинявським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Старосинявської селищної ради, відділом «Летичівського бюро правової допомоги», Старосинявською районною філією Хмельницького обласного центру зайнятості. Фахівці партнерських організацій беруть активну участь у проведенні інформаційних заходів у бібліотеці. Постійними партнерами ПЄІ Віньковецької громади є відділи культури і туризму, освіти, молоді та спорту, служба у справах дітей, Віньковецький ліцей, газета «Сільські новини».

ПЄІ надається практична допомога в організації шкільних євроклубів (Старосинявська, Ярмолинецька, Кам'янець-Подільська, Полонська, Хмельницька ЦБ).

Така спільна робота допомагає користувачам ПЄІ, мешканцям громад області усвідомити важливість приєднання України до європейської сім'ї народів, розвинути прагнення оволодіти знаннями про ЄС, сформувати нове європейське мислення, духовну культуру особистості, розширити пізнавальну діяльність молоді до вивчення історії, культури, побуту, звичаїв та традицій європейських держав, а також підготовки учнів до успішної самореалізації в умовах європейської інтеграції.

Вагоме місце у роботі ПЄІ ЦБ бібліотек області займає **видавнича діяльність**.

Добре поставлена ця робота у ПЄІ Волочиської, Старокостянтинівської, Старосинявської, Теофіпольської, Хмельницької, Ярмолинецької, Кам'янець-Подільської, Полонської ЦБ. Зокрема, ПЄІ ЦБ власними силами підготовлено та видано: методичні поради для працівників бібліотек «Україна – європейський вибір» (Волочиська), анотований довідник «Подорож до Європи» (Заслучненська), інформаційну довідку «Євросоюз та європейські горизонти України», інформаційно-вебліографічні матеріали «Розширюємо горизонти: навчаємось і подорожуємо Європою»

(https://docs.google.com/document/d/1ufNpbREyvXLodPam7jTCc_sJdbu3gx22draGbO0iWew/edit) (Старокостянтинівська) та розповсюджено в кожную сільську бібліотеку громади, методичні поради «Україна – Європейський Союз», «День Європи – символ спільних цінностей» (Старосинявська), які користуються популярністю не лише у сільських бібліотекарів, але і учнів та вчителів місцевих шкіл. 27 інформаційних довідок «Відкрий Європу для себе» про країни, які увійшли до Європейського Союзу підготували працівники ПЄІ Теофіпольської ЦБ.

ПЄІ Хмельницької ЦБ міської ТГ створено електронний диск «Країни Євросоюзу», в якому розміщено розповіді-презентації про історію, традиції, культурні надбання європейських країн; персоніфікований список літератури «Літературна Європа»

(<https://metodlib.wordpress.com/2020/04/29/>).



Заслужують на увагу видання ПЄІ Ярмолинецької ЦБ: методичні посібники «Україна – ЄС: крок назустріч» (http://bibliovar.at.ua/Vudannya/Kraeznavchi/2010/ukrajina-es_krok_nazustrich2010.pdf) та «Європейський Союз і Україна» (2019). Перше видання – на допомогу фахівцям бібліотечної справи у проведенні різних форм соціокультурних заходів, присвячених євроінтеграції України. У

другому посібнику зібрані загальні відомості про ЄС, відносини Євросоюзу та України, Угоду про асоціацію, що означає бути європейським громадянином і яке значення це має для України, а також підібрані матеріали вікторин та тестові завдання для роботи з дітьми.

ПЄІ укладають експрес-довідки, інформаційні пам'ятки, дайджести, інформаційні списки літератури та письмові довідки. ПЄІ Кам'янець-Подільської ЦБ розроблено рекламні буклети про діяльність ПЄІ, його мету та послуги. Працівниками ПЄІ Красилівської ЦБ підготовлено та видано інформаційні та рекламні видання, буклети «Знайомимось з сусідами: Польща», «Відомі польські композитори та музиканти», «Відомі політики і державні діячі Польщі», «Подорож до Німеччини», бібліографічну довідку «Поет-романтик Генріх Гейне» (до року німецької мови та 220 років від дня народження Генріха Гейне).

Видавнича продукція ПЄІ Полонської ЦБ представлена



тематичними списками, методичними рекомендаціями з організації роботи бібліотек по інформуванию громадськості з питань європейської інтеграції України «Україна і Євросоюз»

(http://polonne-crb.at.ua/index/metodichni_vidannja/0-63), веббіографічними списками до Міжнародного дня права (http://polonne-crb.at.ua/news/vebliografichnij_spisok/2021-11-25-1223) та до Року німецької мови

в Україні (http://polonne-crb.at.ua/news/vebliografichnij_spisok/2021-11-25-1223)

crb.at.ua/news/vivchaemo_nimecku_movu_onlajn/2017-11-02-537).

У ряді ПЄІ, зокрема, ЦБ Полонської, Кам'янець-Подільської, Ярмолинецької, Хмельницької, Старосинявської, Теофіпольської, Красилівської, Війтовецької, Вінковоцької, Волочиської ТГ створюються відеопрезентації, віртуальні виставки.

Використання мережевих засобів змінює шляхи взаємодії працівників ПЄІ з користувачами, колегами та партнерами. Створення сторінок в соціальних мережах розширює **рекламні можливості** в інформаційній роботі. Майже всі ПЄІ популяризують власну видавничу продукцію на сайтах бібліотек та на сторінках у соціальних мережах, у ЗМІ. Поширеними формами розповсюдження інформування про заходи з популяризації європейських цінностей є повідомлення в мережі Фейсбук (ФБ). Більша частина ЦБ мають свої власні сторінки у соцмережах та використовують для публікацій сайти. Активно в цьому напрямку працюють бібліотечні працівники в ПЄІ Вінковоцької, Волочиської, Красилівської, Старокостянтинівської, Старосинявської, Теофіпольської, Хмельницької, Ярмолинецької, Кам'янець-Подільської, Полонської ТГ. Також Кам'янець-Подільська ЦБ веде сторінку у мережі Твіттер. Публікації про роботу ПЄІ та заходи з європейської тематики висвітлювались в ЗМІ Полонською, Ярмолинецькою, Теофіпольською, Старокостянтинівською ЦБ (див. табл.).

Для покращення діяльності ПЄІ центральних бібліотек пропонується організувати навчальні вебінари, надати методичну допомогу; по можливості забезпечувати видавничою та рекламною продукцією; проводити спільні заходи на платформі ZOOM, надати консультації щодо можливості замовлення, отримання та вільного доступу до тематичних ресурсів.

В бібліотеках громад, що взяли участь в дослідженні, відсутність ПЄІ компенсується створеними **Куточками (13) європейської інформації** (див. табл.).

Так, ПЄІ при Ізяславській ЦБ трансформувався у Куточок європейської інформації через переведення бібліотеки в непристосоване приміщення та зменшення площі.

Ряд Куточків було відкрито в дитячих бібліотеках, робота в них проводиться в рамках проєкту «Інформаційна підтримка ЄС – бібліотекам для дітей та юнацтва в Україні» за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні (2019). Мета проєкту – надати працівникам бібліотек ресурси для поширення інформації про Європейський Союз, європейську інтеграцію України, підтримати активності книгозбірень з популяризації літератури про ЄС. Бібліотеки отримали шоу-бокси, методичну літературу, буклети, брошури, інформаційні видання та книжки-ігри.

Окремі бібліотеки створили постійнодіючі **тематичні інформаційні стенди** про ЄС, що складаються переважно з публікацій із мережі Інтернет. Зокрема, такі стенди є в публічних бібліотеках Маківської, Ориненської, Чемеровецької територіальних громад, ЦБ Деражнянської, Волочиської ТГ, Славутській міській бібліотеці для дорослих.

У 23-х територіальних громадах області *(див. табл.)* відсутня системна робота з питань європейського інформування.

ВИСНОВОК. Сьогоднішня ситуація в країні вимагає підвищення рівня поінформованості всіх членів суспільства з питань європейської інтеграції України. Бібліотеки області здатні сприяти формуванню об'єктивних мотивацій населення через розуміння практичних переваг співпраці з ЄС. Окремі ЦБ вже є повноцінними майданчиками для поширення в суспільстві об'єктивної інформації з метою сприяння формуванню кожним громадянином власних висновків щодо співпраці України з ЄС. Зокрема, даний аналіз свідчить про те, що належним чином робота проводиться в центральних бібліотеках Хмельницької, Кам'янець-Подільської, Красилівської, Старокостянтинівської, Полонської міських ТГ, Віньковецької, Старосинявської, Теофіпольської, Ярмолинецької селищних ТГ, Антонінської, Михайлюцької сільських ТГ, але в окремих ЦБ переформатували Пункти європейської інформації на Куточки: ЦБ Волочиської міської та Новоушицької селищної територіальних громад. Призупинили роботу ПЄІ в ЦБ Городоцької, Нетішинської, Славутської, Шепетівської, Деражнянської міських територіальних громад, Летичівській, Дунаєвецькій, Чемеровецькій селищних територіальних

громадах.

Подальший рух України до євроінтеграції потребує розвитку мережі ПЄІ в усіх ЦБ територіальних громад області.

ЦБ повинні:

- відкрити пункт, зал, куточок тощо європейської інформації в залежності від наявних ресурсів і потреб користувачів. Інформацію про наявність ПЄІ і послуг, які він надає, потрібно розмістити в інших відділах бібліотеки, в її філіях та на сайтах, блогах, сторінках в соціальних мережах;

- облаштувати робочі місця бібліотекаря та відвідувачів комп'ютерами, доступом до Інтернету, в т. ч. Wi-Fi, копіювальним апаратом – це мінімум, який дозволить ефективно надавати доступ користувачам до європейської інформації;

- забезпечити доступність для усіх мешканців громад до ПЄІ – години роботи бібліотеки повинні бути зручними для користувачів;

- підвищувати рівень поінформованості та обізнаності громадян про пріоритети, стан виконання поточних завдань, перспективи реалізації державної політики з європейської інтеграції та співпраці з ЄС і Радою Європи у різних сферах;

- регулярно переглядати свої тематичні зібрання, вилучати літературу, що втратила актуальність. Інформація про ЄС швидко і часто змінюється, тому потрібно орієнтуватися на використання актуальних електронних ресурсів про діяльність ЄС. Переглядаючи ресурси і здійснюючи навігацію, потрібно:

- складати веббібліографію найцікавіших сайтів і використовувати їх у своїй роботі;

- залучати до проведення заходів партнерів та партнерські організації;

- висвітлювати роботу бібліотек у ЗМІ, на сайтах бібліотек та територіальних громад, на сторінках у соціальних мережах.

З повним текстом аналізу можна ознайомитися за посиланням: http://ounb.km.ua/biblio/soc/2022_07_13_3_1.pdf.

Рекомендації щодо активізації та організації Пунктів європейської інформації в публічних бібліотеках

За результатами дослідження «Аналіз діяльності Пунктів європейської інформації при публічних бібліотеках територіальних громад області» виявилось, що багато бібліотечних працівників у новостворених центральних бібліотеках територіальних громад не володіють інформацією стосовно організації ПЄІ в бібліотеках. Консультантами ЦЄІ Хмельницької ОУНБ підготовлено методичні поради з даної теми.

Утворюючи ПЄІ, бібліотека повинна врахувати основні вимоги до таких Пунктів й, виходячи зі своїх можливостей і потреб громади, яку вона обслуговує, організувати їхню роботу. Бібліотека може відкрити Пункт або Куточок європейської інформації в залежності від наявних ресурсів і потреб користувачів. У процесі прийняття рішення щодо відкриття ПЄІ потрібно зважати на наявність людських, технічних ресурсів, місця для розміщення інформаційних ресурсів і обслуговування користувачів. Бібліотека повинна:

- надати частину приміщення для організації тематичного простору та підтримувати його у відповідному стані;
- передбачити, за необхідності, виділення додаткових приміщень для проведення заходів і програм, присвячених ЄС;
- визначити фахівця, бажано того, хто володіє навичками роботи з комп'ютером і ефективного пошуку інформації в Інтернеті, який працюватиме відповідно до визначеного графіку; сформулювати його посадові обов'язки;
- облаштувати робочі місця бібліотекаря та відвідувачів комп'ютерами, доступом до Інтернету, в т. ч. Wi-Fi, можливості проведення відеоконференцій та визначити години роботи, які вказати на видному місці у ПЄІ та в інших приміщеннях бібліотеки, на її вебсайті.

Це той бажаний мінімум, який дозволить ефективно надавати доступ користувачам до європейської інформації.

Щоб висвітлювати роботу Пункту, потрібно створити

сторінку на сайті бібліотеки або у соціальних мережах, інформація якої повинна постійно оновлюватись.

Для формування тематичного фонду інформаційними матеріалами з євроінтеграції пропонуємо використовувати електронні ресурси. Інформація про ЄС швидко і часто змінюється та і ЄС орієнтується переважно на використання електронних ресурсів для розповсюдження інформації про свою діяльність. Тому переважна більшість матеріалів, що містять європейську інформацію, існують лише в електронному вигляді.

Бібліотекарі мають вміти шукати і надавати користувачам інформацію безпосередньо з джерел ЄС, використовувати інформацію про ЄС і євроінтеграцію від законодавчих, виконавчих і судових структур української влади, а також ту, що генерується науково-дослідними установами та інститутами громадянського суспільства. Важливою для членів громади може бути інформація з місцевих джерел – від органів місцевого самоврядування, що розповідає про партнерські проекти, програми, заходи, про участь членів конкретної громади у подіях, пов'язаних з ЄС, та сприяє формуванню почуття залученості до процесів євроінтеграції.

Пропонуємо вашій увазі орієнтовний список вибраних джерел європейської інформації та інформації про євроінтеграцію України, які допоможуть бібліотекарям у формуванні тематичного фонду та в організації інформаційного та бібліотечного обслуговування користувачів.

Ресурси, які пропонує безпосередньо ЄС:

Основні установи ЄС та їхні веб адреси:

- Європейський Союз (European Union) http://europa.eu/index_en.htm. Надає загальну інформацію про ЄС. Для бібліотекарів будуть корисними розділи, призначені для дітей і вчителів.

- Рада Європейського Союзу (The Council of the European Union) <http://www.consilium.europa.eu/en/council-eu/>. Вся інформація про Раду ЄС; актуальна інформація про головування та теми засідань.

- Європейський парламент (The European Parliament) <http://www.europarl.europa.eu/portal/en>. Актуальна інформація про склад, комітети та діяльність Європейського парламенту, що

обирається громадянами-членами ЄС; корисним для бібліотекарів може бути розділ відео та можливість підписатися на новини.

- Рада Європи (The European Council) <http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/>. Інформація про Раду Європи; цікавими для користувачів бібліотек будуть політика, теми і процедури засідань, прийняті рішення і документи.

- Європейська комісія (The European Commission) http://ec.europa.eu/index_en.htm. Європейська комісія є виконавчим органом ЄС; корисними для бібліотекарів є відомості про діяльність 34-х інформаційних пунктів і можливості отримати консультації та інформаційні послуги.

- Європейська служба зовнішньополітичної діяльності <http://eeas.europa.eu/>. Служба відповідає за зовнішню політику і політику безпеки ЄС; для бібліотекарів цінними є ресурси розділу «ЄС і громадяни» та дискусійна сторінка.

- Суд Європейського Союзу (The Court of Justice of the European Union) http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/. Дієвий інформаційний ресурс про дотримання права при тлумаченні застосування договорів у межах ЄС; корисними є бібліотека повних текстів документів та пошукова база судових справ, що розглядаються, а також публікацій та мультимедійних ресурсів.

- Європейський центральний банк (The European Central Bank) <http://www.ecb.europa.eu/ecb/html/index.en.html>. Банк відповідає за грошову політику та валютні операції в ЄС; для бібліотекарів корисним є розділ «Дослідження і публікації».

- Європейський комітет з економічних і соціальних питань (The European Economic and Social Committee) <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.home>. Комітет відповідальний за суспільну думку з економічних та соціальних питань; для бібліотекарів корисними будуть документи, інформація про події та з актуальних тем, а також розділ «Візьми участь!» з анонсами заходів, акцій, проєктів, вакансій і стажувань.

- Комітет регіонів (The Committee of the Regions) <http://cor.europa.eu/en/Pages/home.aspx>. Комітет регіонів опікується питаннями регіональної політики, навколишнього

середовища та освіти на регіональному і місцевому рівнях; рекомендуємо використовувати інформацію з розділу «Європа у моєму регіоні».

- Європейський омбудсмен (The European Ombudsman) <http://www.ombudsman.europa.eu/home/en/default.htm>.

Європейський омбудсмен проводить слідство за скаргами щодо неправомірних дій в роботі адміністрацій та інституцій ЄС; для користувачів бібліотек корисно дізнаватися про стратегію і етику діяльності захисних структур в ЄС.

- Офіс офіційних публікацій ЄС (The Publications Office of the European Union) <http://publications.europa.eu/en/home>. Містить новини, інформацію про установи, публікації про політику ЄС у різних сферах; буде корисним для користувачів та ІТ-фахівців.

- Представництво Європейського Союзу в Україні (Delegation of the European Union to Ukraine) http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm.

Представництво ЄС в Україні має статус дипломатичної місії та офіційно представляє ЄС в нашій країні. Воно сприяє політичним та економічним зв'язкам між Україною та ЄС шляхом підтримання ефективного діалогу з урядовими установами та підвищення поінформованості про ЄС, його установи та програми; відстежує впровадження Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС; інформує громадськість щодо розвитку ЄС, роз'яснює окремі аспекти політики ЄС; бере участь у впровадженні програм зовнішньої допомоги ЄС.

Сайти органів державної влади в Україні, де можна отримати інформацію про ЄС та питання євроінтеграції:

- Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246396130&cat_id=223223535). Міститься інформація про Урядовий офіс з питань ЄС, тексти офіційних документів, відображаються процеси наближення законодавства України до права ЄС, візового діалогу, зони вільної торгівлі, східного партнерства, співробітництва з Радою Європи.

- Комітет з питань Європейської інтеграції Верховної ради України (<http://comeuroint.rada.gov.ua/>). Тут ви знайдете інформацію з питань, що перебувають у віданні комітету: участь

України в міжнародних інтеграційних процесах з ЄС; оцінка відповідності законопроектів міжнародно-правовим зобов'язанням України; забезпечення міжпарламентських зв'язків Україна-ЄС, координація програм технічної допомоги та спеціальних навчальних програм; надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України з ЄС та його державами-членами (ратифікація, приєднання до міжнародного договору, прийняття тексту міжнародного договору), денонсація зазначених міжнародних договорів України; питання транскордонного та міжрегіонального співробітництва.

Інформація про співпрацю України та ЄС, імплементацію актів законодавства ЄС (новини, ресурси, документи) відображається на сайтах центральних органів виконавчої влади, органів місцевої влади (обласних, міських, районних рад та державних адміністрацій). Вони можуть слугувати бібліотекам джерелами отримання відомостей про галузеві та регіональні аспекти євроінтеграції, їх варто використовувати для інформування членів громад. Наприклад:

Міністерство закордонних справ

<http://mfa.gov.ua/ua>

Міністерство охорони здоров'я України

<http://moz.gov.ua/ua/portal/PU.html>

Міністерство культури та інформаційної політики

України

<https://mkip.gov.ua/>

Міністерство інфраструктури України

<https://mtu.gov.ua/>

Бібліотекарі, переглядаючи ресурси і здійснюючи навігацію, мають складати веббібліографію найбільш цікавих сайтів і використовувати їх у своїй роботі. Радимо до цього залучати користувачів бібліотеки, особливо молодь. Для прикладу наводимо перелік ресурсів, що заслуговують на увагу і можуть бути використані як відправні точки пошуку необхідної інформації:

Громадська ініціатива «Європа без бар'єрів»

[\(https://europewb.org.ua/\)](https://europewb.org.ua/).

Інформаційна кампанія «Сильніші разом!» (Stronger Together) (<https://armyinform.com.ua/2021/02/18/sylnishi-razom->

mzs-ukrayiny-razom-iz-czentrom-informacziyi-nato-zapustily-spilnyj-proyekt/). Інформація про переваги посиленої співпраці з Європейським Союзом.

Європейська Україна

(<http://eukraina.com/load/eurointegration/4>).

Євроінтеграція: Портал «Громадський простір»
(http://www.prostir.ua/news_topics/evrointehratsiya/).

Європейський вибір України
(<https://armyinform.com.ua/2022/03/25/yes-pidtrymav-yevropejskyj-vybir-ukrayiny-teper-svoje-slovo-maye-skazaty-yevrokomisiya/>).

Європейська та євроатлантична інтеграція / Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва
(<https://dif.org.ua/>).

Європейська правда: Міжнародна безпека та інтеграція України (<https://www.eurointegration.com.ua/>).
Українською мовою з онлайн-трансляціями та архівними матеріалами.

Медіапортал (<http://espreso.tv/tag/yevrointegraciya>).

Офіс зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі «Сусіди поруч» (<https://ukraine-office.eu/>).

Електронні ресурси мережі ЦЄІ, сайти бібліотек

На порталі мережі ЦЄІ (<http://ukrcei.org/catalog>) розміщено повні тексти матеріалів з питань європейської інтеграції, підготовлені центрами і призначені для використання у роботі бібліотек. Кожен з матеріалів має свою цінність, містить досвід роботи ЦЄІ, побудований за певною методикою та становить практичний інтерес для бібліотек, де буде працювати ЦЄІ.

На сайтах бібліотек України наводяться інформаційні ресурси з питань євроінтеграції України, а також про ЄС в цілому. Найбільш чітко структурована така інформація на сайтах обласних універсальних наукових бібліотек (ОУНБ), особливо тих з них, де активно діють ЦЄІ. Слідкуючи за новинами про діяльність Центрів, можна дізнаватися про цікаві заходи, що відбуваються у бібліотеках, вивчати та запозичувати їх досвід.

Організація обслуговування користувачів

При організації інформаційного обслуговування важливо зважати на вимоги Європейської комісії щодо необхідності надання об'єктивної інформації, неприпустимості пропаганди. Зокрема, у документі «Технології інформування населення з питань європейської інтеграції. Аналітична записка» характеризується позиція Європейської комісії щодо організації інформування населення з питань розширення ЄС, описаний досвід інформаційної діяльності країн-кандидатів і досвід країн-членів ЄС.

Бібліотеки можуть підвищувати рівень поінформованості та обізнаності громадян про пріоритети, стан виконання поточних завдань, перспективи реалізації державної політики з європейської інтеграції та співпраці з ЄС і Радою Європи у різних сферах, зокрема:

1. Розміщувати на своїх вебсторінках інформацію про роботу органів місцевої влади, що стосується співробітництва з ЄС і Радою Європи, про заходи, що відбуваються на місцевому рівні і стосуються економічної інтеграції України до ринку ЄС.

2. Проводити інформування та заходи з галузевих питань, зокрема:

- реформування системи органів правопорядку та боротьби з корупцією в Україні та державах-членах ЄС;

- інтеграція України до європейського освітнього та наукового простору;

- пенсійна реформа в Україні та державах-членах ЄС;

- європейська енергетична політика;

- реформування житлово-комунального господарства в Україні та державах-членах ЄС;

- запровадження європейських стандартів у процесі реалізації екологічної політики;

- реформування системи охорони здоров'я в Україні та державах-членах ЄС;

- інноваційний розвиток в Україні в контексті європейської інтеграції;

- інтеграція України до трансєвропейської транспортної мережі;

- поширення досвіду європейських країн у реформуванні

сільського господарства;

- стан, проблеми і перспективи адаптації законодавства України до законодавства ЄС;

- поширення досвіду європейських країн у реалізації молодіжної політики;

- запровадження європейських стандартів у процесі реалізації державної бюджетної політики;

- запровадження європейських стандартів у процесі реалізації антимонопольної політики;

- реформування державної служби в Україні відповідно до європейських стандартів;

- запровадження європейських стандартів у процесі реалізації митної політики;

- реформування податкової служби в Україні відповідно до європейських стандартів;

- запровадження в Україні європейських стандартів утримання громадян у місцях позбавлення волі та затриманих осіб;

- реформування системи державної статистики в Україні у контексті європейської інтеграції;

- реформування служб безпеки в Україні та державах-членах ЄС;

- управління державним майном в Україні із застосуванням європейського досвіду;

- державна інформаційна політика в контексті європейського досвіду;

- запровадження європейських стандартів державного регулювання міжетнічних відносин і мовної політики: уроки для України.

ПСІ бібліотеки варто представити в соціальних мережах та вести тематичні блоги. Залучення для цього волонтерів, експертів у цих питаннях допоможе бібліотекарю надавати якісний інформаційний продукт своїм користувачам.

Звертаємо вашу увагу на групу «Все про Європу в бібліотеках» у соціальній мережі Фейсбук (<https://www.facebook.com/about.eu.in.library>). Це громадський майданчик, який представляє інформацію про ЄС, євроінтеграційні процеси в Україні та досвід ЦЄІ.

Обслуговування користувачів у ПЄІ передбачає проведення різноманітних заходів і програм. Популярністю користуються круглі столи, лекції, презентації, семінари, тренінги, дискусії, мовні кав'ярні, пізнавально-розважальні заходи для молоді, тематичні виставки, святкування Дня Європи, Дня європейських мов, Тижня толерантності. Поширення набуло створення в бібліотеках інформаційних стендів/куточків, присвячених окремим країнам ЄС.

Поширені в ПЄІ книжкові виставки, виставки фотографій, плакатів. Можна рекомендувати організовувати наступні види виставок:

- виставка-подорож (наприклад: «Подорожуємо країнами ЄС»);
- виставка-вікторина (наприклад: «Відкрий для себе Німеччину»);
- фотовиставка (наприклад: «Столиці країн ЄС»);
- виставка-реклама (наприклад: «Нові видання про євроінтеграцію України»);
- цикли виставок (наприклад: «Провідні університети Європи»).

Під час проведення різноманітних заходів пропонуємо використовувати відеофільми, сюжети, ролики – у якості ілюстративного матеріалу, для обговорення чи дискусій за окремими темами. Відібрані бібліотекарями фільми можна використовувати як навчальний матеріал. Наприклад, окремі відео з каналу «Сильніші разом», такі як «Європа починається з тебе», «Статистика», «Європа єдина щаслива родина», «Є в кожному» та інші (<https://www.youtube.com>).

Матеріали на каналі «Європейські школи» (<https://www.youtube.com/watch?v=9P8kwXn7h04>) структуровані за розділами: «Про ЄС та інституції», «Як працює Європейський Союз», «Я – Європа», 100 роликів про любов до європейців і Європи, підбірки відео про європейську культуру, навчання і молодь, науку, технології і ресурси, навіть архівні матеріали дозволяють унаочнити бібліотечні уроки, тренінги, огляди, просто і зрозуміло дати відповіді на питання про переваги європейської інтеграції.

Віртуальні подорожі та екскурсії містами і музеями

Європи, знайомство з історичними і культурними пам'ятками, спостереження за життям, побутом, умовами навчання, лікування, вирішенням екологічних проблем, іншими питаннями життя у спільному європейському домі можна здійснювати у бібліотеці, користуючись відеоресурсами, доступними на ресурсах:

«Мандруємо Європою»

(<https://www.youtube.com/watch?v=KqsIKUweIIQ>);

«Подорож столицями Європи»

(<https://www.youtube.com/watch?v=MWHIkCJ48VM>).

Якісній роботі ПЄІ сприятиме залучення волонтерів, допомога у вигляді послуг, товарів чи робота на безкоштовних засадах. Допомога може надаватися учасниками програм і заходів та членами громади. Такою допомогою можуть бути матеріальні засоби – обладнання, книжки, меблі, диски, а також харчі, які приносятимуть учасники програм на заходи в ПЄІ. Послуги можуть включати ремонт приміщення та офісної і комп'ютерної техніки, друкування матеріалів, PR, поширення інформації, виступ з презентацією чи лекцією. Волонтери – це ті, хто безкоштовно надає свої послуги. Важливо пам'ятати, що робота з волонтерами вимагає чіткої організації та планування. Залучаючи волонтерів, ви не лише шукаєте допомоги для свого ПЄІ, але й надаєте людям можливості працювати на загальне благо. Часто волонтерами виступають студенти, пенсіонери, викладачі. Не забувайте дякувати волонтерам за їхню допомогу.

Формування партнерських стосунків

Якісна робота ПЄІ великою мірою залежить від партнерства. Співпраця бібліотек з громадськими організаціями, навчальними закладами, урядовими структурами, журналістами сприятиме організації ефективної системи інформування громадян України про діяльність ЄС, його структур та євроінтеграцію.

Бібліотеки, активно співпрацюючи з громадськими організаціями та іншими партнерами, мають можливість сприяти широкому залученню неурядових організацій до процесу інформування про співпрацю України з ЄС, ефективному діалогу «влада – суспільство». У бібліотеках

можуть проводитися семінари, конференції, круглі столи, дискусії та обговорення за участю представників місцевих органів влади, експертів, аналітиків, громадських активістів, представників різних соціальних груп. Таке партнерство також сприятиме кращому розумінню й задоволенню бібліотечними фахівцями інформаційних потреб активістів громадянського суспільства. Цінним буде партнерство з місцевими засобами масової інформації.

Партнерство важливе для отримання бібліотекою додаткових інформаційних ресурсів, запрошення експертів, організації різноманітних заходів, залучення різних категорій користувачів тощо.

Видавнича діяльність

Вагоме місце у роботі ПЄІ ЦБ бібліотек області займає видавнича діяльність. Видавнича продукція може бути представлена методичними посібниками, порадами, інформаційними, бібліографічними довідками, тематичними списками або буклетами на тему євроінтеграції та різноманітними малими формами – закладки, флаєри, наклейки та ін.

Видання поширюються не тільки в друкованому вигляді, але і входять в практику розміщення на сайті бібліотеки, що скорочує витрати часу та фінансів.

Робота бібліотек над різними формами видавничої продукції місцевого друку має велике значення, оскільки вони стають невід'ємною складовою бібліографії не лише району, а й області і користуються попитом у зацікавлених користувачів.

Реклама та публікації в ЗМІ та на сайтах, блогах, соцмережах

Для ефективного використання ресурсів європейської інформації та послуг ПЄІ про них мають знати. При цьому треба розуміти, що саме популяризує бібліотекар – роботу Пункту, ресурси про ЄС.

Важливо спромогтися того, щоби члени громади, представники влади, громадські організації, заклади освіти бачили в бібліотеках важливий ресурс, джерело інформації про

ЄС та євроінтеграцію. Цьому може посприяти якісно підготовлена реклама вашого ПЄІ.

Популяризація і реклама наявних ресурсів з європейської інформації може здійснюватися, використовуючи друковані, або електронні ресурси, наприклад, плакати, листівки, поради для користувачів, оголошення та інформація на вебсайтах, у блогах, на Фейсбуці. Можна влаштовувати виставки ресурсів, у тому числі й віртуальні. На них поряд з інформацією про Пункт і його послуги обов'язково вказується його адреса, контактна інформація.

Великі можливості для популяризації ПЄІ мають електронні ресурси, зокрема, вебсторінка бібліотеки, списки розсилки, соціальні медіа. Інформацію на електронних ресурсах легко оновлювати, спрямовувати саме тим категоріям користувачів, кому вона може бути корисною.

Рекламну діяльність ПЄІ, зважаючи на наявні матеріальні, технічні й людські ресурси, потрібно координувати з рекламною діяльністю всієї бібліотеки.

Планування і звітність

Починати планування варто з формулювання бачення і місії ПЄІ, бо це буде основним орієнтиром при укладанні плану. Проаналізуйте, що вже робиться в бібліотеці і що роблять інші з цієї теми. З'ясуйте, що вже є в наявності. Визначте цілі, сформулюйте завдання, обміркуйте й опишіть стратегії досягнення цілей. У плані необхідно також вказати, що можна буде вважати успіхом у досягненні цілей. Важливо також визначити показники (якісні та кількісні), за якими буде оцінюватись діяльність ПЄІ. Будь-який план вимагає чіткого і конкретного опису необхідних ресурсів для досягнення поставлених цілей, а також термінів виконання. Важливо регулярно перевіряти стан реалізації плану. Якщо потрібно, треба вносити до плану зміни.

Пам'ятайте також, що кожний захід необхідно ретельно планувати, а особливо комплексні заходи, такі як День Європи, День європейських мов, Тиждень толерантності, День європейської інформації тощо. Вважають, що кожна година майбутньої події повинна плануватися протягом 5-10 годин.

Якщо планується участь у заході високопосадовців, наприклад, міського/сільського/селищного голови, представника зарубіжної країни тощо, то продуманою має бути кожна деталь, розписаний сценарій, за яким буде діяти директор/завідувач бібліотеки, супроводжуючи учасників заходу. Зважайте також на те, що запрошення на участь у заходах ПЄІ посадових осіб потрібно узгоджувати заздалегідь. Директор/завідувач бібліотеки має заздалегідь повідомити посадовців про захід та їхню роль у ній.

У процесі реалізації плану треба збирати статистичні та описові дані про програми і заходи ПЄІ для підготовки щомісячних і річних звітів – описових і статистичних, фінансових. Ці дані разом з фотографіями подій у ПЄІ також є важливими для рекламних матеріалів, популяризації діяльності, залучення нових користувачів і партнерів.

Бажаємо вам успіхів у роботі Пунктів та Куточків європейської інформації!

Список рекомендованої літератури із фондів Хмельницької ОУНБ

1. A28838 Денисенко А. Мандрівка країнами
26.89 Європейського Союзу / А. Денисенко,
Д 33 С. Грабар. – Київ : Планета, 2001. – 32 с.
2. Б48145 Європейський Союз – Україна :
66.4(2) довід. вид. / представництво Європ.
Є 13 Союзу в Україні. – Київ : [б. в.], 2015. –
18 с.
3. А33475 Європейський Союз : словник-
66.4(0) довідник / ред. М. Марченко. – Київ :
Є 24 К. І. С., 2006. – 140 с.
4. Б32539 Копійка В. В. Європейський Союз:
66.4(0) заснування і етапи становлення /
К 65 В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко. – Київ :
Ін Юре, 2001. – 447 с.

5. Б43861
66.4(4УКР)
К65 Копійка В. В. Україна та Європейський Союз / В. В. Копійка, В. А. Манжола, Н. М. Весела. – Київ : Знання, 2012. – 80 с.
6. А32221
65.5
М 58 Міжнародні організації економічного співробітництва : довідник / РНБО, Нац. ін-т проблем міжнар. безпеки при РНБО; відп. ред. А. І. Сухоруков, Н. Г. Діденко. – Київ : НІПМБ, 2005. – 116 с.
7. Б43026
65.58
М 74 Мокій А. І. Міжнародні організації : навч. посіб. для студентів ВНЗ / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. – Київ : Центр учб. літ., 2011. – 280 с. : табл.
8. А40406
67.5
О-75 Основи права Європейського Союзу: нормативні матеріали / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2015. – 328 с.
9. А28837
26.89
П 90 Путівник по ЄВРО: все про європейську валюту : аналіз / пер. В. Мардак. – Київ : Вірксам, 2001. – 24 с.
10. Б50993
061.1
У-45 Україна – ЄС у 2020: здобутки та виклики : зб. матеріалів учасників онлайн-конф. EU Study Days. – Київ : [б. в.], 2020. – 86 с.
11. Б45759
66.4(4УКР)
У45 Україна – шлях до Європи : бібліодайджест / Упр. культури і туризму Хмельниц. міськради, Хмельниц. міська ЦБС; Центр. б-ка ; уклад. С. В. Сінькова. – Хмельницький : [б. в.], 2013. – 35 с.

12. Б46307 Фонтен П. Європа в 12 уроках : звіт
66.4(4) / П. Фонтен; Європ. Союз. – Київ :
Ф78 Август Трейд, 2013. – 80 с.
13. Б39894 Як працює Європейський Союз :
66.4(4) довідник інституцій ЄС /
Я44 Представництво Європ. комісії в
Україні. – Київ : МЕКС, 2008. – 50 с.
14. Євросоюз та європейські горизонти України : реком.
бібліогр. покажч. [Електронна копія] / Асоціація
"Поділля Перший", Хмельниц. обл. універс. наук. б-ка
ім. М. Островського ; уклад. Т. Г. Безвушко; відп. за
вип. Н. М. Синиця, В. А. Третьак. – 2-ге вид., випр. і
допов. – Хмельницький : [б. в.], 2007. – 44 с. – Режим
доступу : [http://ft-
ounb.ounb.km.ua:8080/handle/123456789/475](http://ft-ounb.ounb.km.ua:8080/handle/123456789/475).
15. Євросоюз та європейські горизонти України : реком.
бібліогр. покажч. [Електронна копія] / Асоціація
"Поділля Перший"; Хмельниц. обл. універс. наук. б-ка
ім. М. Островського. – Хмельницький : [б. в.], 2006. –
44 с. – Режим доступу : [http://ft-
ounb.ounb.km.ua:8080/handle/123456789/356](http://ft-ounb.ounb.km.ua:8080/handle/123456789/356).

Додаток

Підсумкова таблиця за результатами аналізу роботи ЦБ територіальних громад області з питань інформування громадськості щодо європейської інтеграції України

№ з/п	Назва ТГ	Рік створення, місце розташування ПЄІ або іншої форми інформування	Посилання на сторінку ПЄІ на сайті б-ки	К-сть тематичного фонду (прим.)	Проведені масштабні соціокультурні заходи за весь період роботи	Формування партнерських стосунків	Видавнича продукція	Реклама та публікації в ЗМІ, на сайтах, блогах, соцмережах
1.	Антонінська селищна ТГ	2020, ПЄІ Антонінська публ. б-ка, відділ з обслуговування дітей		25	Дні Європи	ГО «Молодіжна Альтернатива»		
2.	Війтовецька селищна ТГ	Куточки та полицки «Україна – ЄС», «Відкрий Європу для себе», «Будь в курсі європейських			Дні Європи		Онлайн-продукти	Сайт

		новин та можливостей!», «Європейська інтеграція: крок за кроком», «Крок до Європи»						
3.	Віньковецька селищна ТГ	2010, ПЄІ Віньковецька центральна районна б-ка, чит. зал	http://vinkivcicrb.at.ua/index/punkt_evropejskoji_informaciji/0-19	100	Дні Європи, Тиждень кодування ЄС (2018), Європейський День Мов, Рік Європи в Україні (2020)	Відділ культури і туризму, відділ освіти, молоді та спорту, Служба у справах дітей, Віньковецький ліцей, Центральний будинок культури, газета «Сільські новини»		Сайт, блоги, сторінки в соцмережах https://www.facebook.com/groups/496556647156353/ ; https://www.instagram.com/vinkivtsibibli/

4.	Вовкови- нецька селищна рада	2014, Куточок ЄІ, селищна б-ка, бібліотекар Зубова Н. М.		25				
5.	Волочиська міська ТГ	Куточок ЄІ, ЦБ, чит. зал. В бібліотеках громади – тематичні полички		70	Дні Європи, Європейський тиждень місцевої демократії	Міська рада, ЦКД «Гармонія», Відділ освіти, Будинок дитячої і юнацької творчості	Мето- дичні поради для праців- ників бібліотек «Україна – євро- пейсь- кий вибір»	Сайт ЦБ, сторінки в соцмережах, Інформа- ційний тижневик «Зоря» (ЗМП)
6.	Гвардійська сільська ТГ	Тематична поличка						
7.	Городоцька міська ТГ	Відсутній						
8.	Деражнян- ська міська ТГ	Постійно діючі тематичні виставки		75: ЦБ 55, міська дитяча – 20	Дні Європи			Вказано посилання на сторінки у соцмережах

9.	Заслужен-ська сільська ТГ	2017, ПЄІ Заслужненська публічно-шкільна б-ка, чит. зал		15	Дні Європи		Інформаційні матеріали, бібліографічний анотований довідник «Подорож до Європи»	Сторінка у фб
10.	Зіньківська сільська ТГ	Куточок ЄІ, ЦБ		28	Дні Європи			
11.	Красилівська міська ТГ	2016, ПЄІ Красилівська ЦБ, Інтернет-центр		227	Дні Європи, Європейський тиждень місцевої демократії, Рік німецької мови (2017), День Полонії та поляків за кордоном	Польське культурно-освітнє товариство м. Красилова	Інформаційні та рекламні видання, буклети, бібліографічна довідка	Сайт, сторінка у фб
12.	Летичівська селищна ТГ	Відсутній						

13.	Лісовогрині- вецька сільська ТГ	Відсутній			Дні Європи, Дні європейських мов обласного центру зайнятості, відділ «Летичівського бюро правової допомоги»			
14.	Меджибізька селищна ТГ	Відсутній, є книжкова полиця						
15.	Миролюб- ненська сільська ТГ	Відсутній						
16.	Наркевицька селищна ТГ	Відсутній						
17.	Розсошан- ська сільська ТГ	Відсутній						
18.	Сатанівська селищна ТГ	Відсутній						
19.	Солобко- вецька сільська ТГ	2020, Куточок ЄІ		14	День Європи			
20.	Старокостян- тинівська	2009, ПЄІ Старокостянтинівська	https://kni- ga65.blogs	56	Дні Європи, методичний день	Міська рада, Міськрайон-	Інфор- маційна	

	селищна ТГ	нівська ЦБ, юнацький абонемент	pot.com/search?q=пункт+європейської+інформації		для працівників району «Бібліотека – центр інформування громадськості з питань європейської інформації» (2009), Школа сільського бібліотекаря по темі євроінтеграції (2010)	ний сектор Центру пробації у Хмельницькій обл., Місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги	довідка «Євро-союз та європейські горизонти України» для кожної сільської бібліотеки	
21.	Староостропільська сільська ТГ	Відсутній						
22.	Старосинявська селищна ТГ	2009, ПСІ Старосинявська ЦБ, чит. зал		42	Дні Європи	Співпраця з педагогами, шкільний Євро-клуб, Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районна філія	Методичні поради з питань євроінтеграції для сільських бібліотекарів	Сайт, соцмережі https://sinav.acbs.at.ua/news/den_evropi/2013-05-17-28 ; https://www.facebook.com/logbibsini/

23.	Теофіпольська селищна ТГ	2016, ПЄІ Теофіпольська ЦБ, відділ обслуговування		57	Дні Європи, круглий стіл за участю отця Густава з Польщі	Селищна рада, відділ культури та туризму, місцеві школи, отець Густав костелу Св. Трійці	27 інформаційних довідок «Відкрий Європу для себе», списки, пам'ятки	ЗМІ, сайт, сторінка у фб http://teofctrb.ucoz.ua/news/vidkrivaemo-evropu/2014-05-20-9
24.	Хмельницька міська ТГ	2009, ПЄІ Хмельницька ЦБ, чит. зал		618	Дні Європи, Дні інформації, участь у міжнародних акціях	Міста-побратими, польська діаспора, місцеві органи влади	Електронний диск «Країни Євро-союзу, електронна база євро-ресурсів, бібліодайджест, тематич-	Сайт, блог, сторінка у фб https://www.facebook.com/208699419145772/videos/351467368835677/ ; https://bibliotekall.wordpress.com/2020/05/16/ ; https://www.youtube.com/watch?v=ajJAn

							ні списки	x4Waf4; https://learnin.gapps.org/display?v=p2ad0kou321
25.	Чорноострівська селищна ТГ	2016, ПЄІ Чорноострівська ЦБ		62	Дні Європи			Сторінка у фб
26.	Щиборівська сільська ТГ	Відсутній						
27.	Ярмолинецька селищна ТГ	2009, ПЄІ Ярмолинецька ЦБ	http://bibliovar.at.ua/index/0-183	72	Дні Європи, Європейський тиждень місцевого самоврядування, Всепольські читання, Рік Мавриція Гославського, польського поета (цикл заходів, 2021)	ГО «Єдність», працівники освіти	Тематичні довідки, інформаційні списки, дайджести, методичний посібник «Україна – ЄС»: крок за кроком	Сайт, сторінка у фб, ЗМІ. http://bibliovar.at.ua/news/den-evropi-v-biblioteci/201605-23-505 ; http://bibliovar.at.ua/news/z_13_po_19_travnja_2013_roku_v-jarmolineckij-crpb-projshov-tizhd-en-evropejsk

								oji informacij i vidkrij svoj u evropu/2013-05-28-116; http://bibliotheka.at.ua/news/narodove_chitanja
28.	Гуківська сільська ТГ	Відсутній			Дні Європи			
29.	Гуменецька сільська ТГ	2017, ПЄІ Гуменецька публічна б-ка		50	Заходи		Місцеві заклади освіти	Сайт, сторінка у фб
30.	Дунаєвецька міська ТГ	Відсутній			Дні Європи			
31.	Жванецька сільська ТГ	Відсутній						
32.	Закупненська селищна ТГ	Відсутній						
33.	Кам'янець-Подільська міська ТГ	2012, ПЄІ Кам'янець-Подільська ЦБ, чит. зал. В бібліотеках-філіях куточки ЄІ	http://kam.podcmb.z.z.com.ua/punkt-evropejskoj-informacij	210	Дні Європи	Департамент гуманітарної політики міської ради, міська організація товариства	Інформаційні матеріали, буклети	Сайт, блоги, соцмережі: ФБ, Твіттер https://www.facebook.com/groups/bibliot

			ї			«Просвіта», Всеукраїнське товариство ім. І. Огієнка, Союз Українок, ГО інвалідів «Гармонія», міська рада ветеранів, ГО «Наші», освітні заклади		ekymistaramy antsyapodolsk ; https://twitter.com/KPMCB S
34.	Китайгород- ська сільська ТГ	Відсутній						
35.	Маківська сільська ТГ	Відсутній. Тематична ви- ставка з 2012 р.		10				
36.	Новодунає- вецька селищна ТГ	Відсутній						
37.	Новоушиць- ка селищна ТГ	Куточок СІ			Дні Європи			
38.	Ориненська сільська ТГ	Відсутній. Полички						

39.	Слобідсько-Кульчієвецька сільська ТГ	Відсутній			Різноманітні заходи, виставки			
40.	Смотрицька селищна ТГ	Відсутній						
41.	Староушицька селищна ТГ	Відсутній						
42.	Чемеровецька селищна ТГ	Відсутній. Тематична полиця			Заходи			
43.	Берездівська сільська ТГ	Відсутній						
44.	Білогірська селищна ТГ	2008, ПЄІ Білогірська ЦБ, книжкова виставка, чит. зал		154	Заходи, виставки			
45.	Ганнопільська селищна ТГ	2017, ПЄІ Ганнопільська сільська б-ка		10	Дні Європи, День толерантності	Місцеві заклади освіти		Соцмережі
46.	Грицівська селищна ТГ	2016, ПЄІ Грицівська селищна б-ка.		30	День толерантності			

		У філіях – Куточки ЄІ						
47.	Ізяславська міська ТГ	Куточок ЄІ, відділ обслуговування					Онлайн- продук- ти: відео- презен- тація «Європа запро- шує на побачен- ня», віртуаль- на виставка «Будьмо знайомі з Євро- пою»	Сайт, соцмережі
48.	Крупецька сільська ТГ	Відсутній						

49.	Ленковецька сільська ТГ	2017, Куточки ЄІ Чотирбоківська сільська б-ка, Мокиївська сільська б-ка, 2018, Ленковецька сільська б-ка		8 9 9	Дні Європи			
50.	Михайлюцька сільська ТГ	2016, ПЄІ ЦБ Михайлюцької ТГ		24	Дні Європи, Європейський день захисту дітей від сексуального насильства та сексуальної експлуатації		Тематичні буклети	Соцмережі
51.	Нетішинська міська ТГ	Відсутній						
52.	Плужненська сільська ТГ	Куточок ЄІ						
53.	Полонська міська ТГ	2016, ПЄІ Полонська ЦБ, чит. зал	http://polonnecrb.at.ua/index/punkt_evropejskoji_i_nformaciji	38	Дні Європи, Європейський день мов, День толерантності, Європейський тиждень молоді,	Шкільні євроклуби, товариство поляків на Полонщині	Тематичні списки, методичні рекомендації з	Сайт, ЗМІ, соцмережі http://polonnecrb.at.ua/news/ogoloshennja/2017-06-

			/0-55		Фестиваль європейського кіно		організації роботи бібліотек по інформуванню громадськості з питань європейської інтеграції України «Україна і Євро-союз» (2022)	23495; http://polonne.crb.at.ua/news/evropejske_kino_u_biblioteci/2017-07-03-499
54.	Понінківська селищна ТГ	2021, ПЄІ Понінківська б-ка для дітей		18	Заходи			
55.	Сахновецька сільська ТГ	Відсутній						

56.	Славутська міська ТГ	Відсутній. Постійно діюча тематична поліція			Дні Європи			
57.	Судилківська сільська ТГ	Відсутній						
58.	Улашанівська сільська ТГ	2019, Куточок ЄІ, б-ка для дітей		114	Заходи	Красніцький повіт Люблінського воєводства (Польща)	Буклет	Сайт, соцмережі
59.	Шепетівська міська ТГ	Відсутній			Дні Європи			ФБ
60.	Ямпільська селищна ТГ	2020, Куточок ЄІ, ЦБ Ямпільської ТГ				Ліцей, школа-інтернат		
		ПСІ - 18	5	2247				

Зміст

Вступ	3
Аналіз діяльності Пунктів європейської інформації у центральних бібліотеках територіальних громад (за матеріалами інформаційно-аналітичних довідок)	4
Рекомендації щодо активізації та організації Пунктів європейської інформації в публічних бібліотеках	16
Список рекомендованої літератури із фондів Хмельницької ОУНБ	28
<i>Додаток.</i> Підсумкова таблиця за результатами аналізу роботи ЦБ територіальних громад області з питань інформування громадськості щодо європейської інтеграції України	31

Для нотаток

Методичне видання

**Пункти європейської інформації
в бібліотеках: організація роботи**

Методичні рекомендації

Укладачі: *Ярмолюк А. Г., Булешина Ю. Б.*

Рецензент: *Маковська В. В.*

Відповідальна за випуск:
Чабан К. А.

Комп'ютерна верстка, макетування, редагування:
Дорош В. Ю., Шмаль Т. А.

Формат 60x84/16
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк цифровий. Наклад 5 пр.

Віддруковано з готового оригінал-макета.